

Beslutningsforslag nr. B 73

Folketinget 2013-14

Fremsat den 28. marts 2014 af Rosa Lund (EL), Lars Dohn (EL), Henning Hyllested (EL), Trine Mach (SF) og Annette Vilhelmsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om bedre forhold for forsørgere på erhvervsuddannelser

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag og foretage administrative ændringer, der sikrer, at såvel enlige forsørgere som forsørgere på erhvervsuddannelser, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, og som er på elevløn, får samme lånemuligheder som SU-modtagere.

Folketinget pålægger endvidere regeringen at sikre, at såvel elever i skolepraktik som i ordinær praktik, som får barn, sikres ret til barselsydelse.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er i revideret form en delvis genfremsættelse af B 100, 2010-11, 1. samling: Forslag til folketingsbeslutning om bedre forhold for forsørgere på erhvervsuddannelserne, som blev fremsat af Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Det sidste punkt i beslutningsforslaget er nyt. (Der henvises til Folketingstidende, 2010-11, 1. samling, A, B 100 som fremsat, side 1 ff, og F møde 91, side 37 ff.)

Lånemuligheder for forsørgere på erhvervsuddannelser

På erhvervsuddannelserne får eleverne SU på grundforløbet, men løn på hovedforløbet. Det betyder, at især enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, vil opleve en stor økonomisk nedgang, når de skifter fra grund- til hovedforløb.

Situationen for en enlig forsørger illustrerer problemet: En enlig forsørger på grundforløbet får i 2014 5.839 kr. i SU og 5.839 kr. i forsørgertillæg, dvs. i alt 11.678 kr. om måneden i SU. Herudover kan hun eller han låne 2.987 kr. om måneden som SU-lån samt 1.495 kr. om måneden som supplerende SU-lån til forsørgere, dvs. i alt 4.482 kr. om måneden i lån. Forsørgere har som SU-modtagere således samlet set adgang til et forsørgelsesgrundlag på 16.160 kr. om måneden.

Når eleverne overgår til hoveddelen, får de i stedet løn. Lønnen varierer fra fag til fag og stiger med elevens anciennitet. Begyndelseslønnen på eksempelvis elektrikeruddannelsen er på ca. 9.500 kr. om måneden, mens slutlønnen er på ca. 17.500 kr. om måneden for de længste specialer, jf. UddannelsesGuiden – www.ug.dk. Det betyder, at en enlig forsørger risikerer at miste næsten halvdelen af sit forsørgelsesgrundlag, når han eller hun overgår til hovedforløbet.

Det kan være en meget stor udfordring for en enlig forsørger at skulle leve af elevlønnen. Ifølge Forbrugerstyrelsens husholdningsbudget for enlig med barn (3-6 år) skal en enlig forsørger nemlig bruge ca. 13.318 kr. om måneden til mad, fritidsinteresser, fjernsyn, vaskemaskine, telefon, daginstitution m.v., efter at huslejen er betalt (»Hvad koster det at leve? – standardbudget for familier« (marts 2002)). Der er taget udgangspunkt i Forbrugerstyrelsens 2001-tal (10.318 kr.), som er omregnet til 2014-niveau.

For nogle bliver udfordringen ved overgangen fra grund- til hovedforløb så stor, at de opgiver at færdiggøre uddannelsen. Hvis 95 pct. af en årgang skal tage en ungdomsuddannelse, skal alle have realistiske økonomiske muligheder for at gennemføre en uddannelse. Forslagsstillerne ønsker at ligestille enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, på elevløn med forsørgere på SU, for så vidt angår lånemuligheder. Det er sund fornuft, både for forældre, børn og samfund.

Beslutningsforslaget medfører, at enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, og som er på erhvervsuddannelsernes hovedforløb, på

samme måde som SU-modtagere skal kunne låne 4.482 kr. om måneden. Dette forslag vil medføre statslige merudgifter. Forudsat at andelen af forsørgere er den samme på hovedforløbet som på grundforløbet, jf. Styrelsen for Videregående Uddannelsesstøtte, SU-støtte og SU-gæld 2011, skønnes det at dreje sig om ca. 4.400 forsørgere på hovedforløbet. Men da der er tale om lån, vil pengene imidlertid blive tilbagebetalt over tid.

Barselsydelse under skolepraktik og ordinær praktik

Forslagsstillerne ønsker endvidere at sikre en barselsydelse til elever i skolepraktik på erhvervsuddannelser. Skolepraktik er et tilbud til elever på en erhvervsuddannelse, som ikke har eller har haft en uddannelsesaftale. Elever kan med skolepraktik gennemføre en erhvervsuddannelsespraktikdel uden at være i praktik i en virksomhed.

Denne gruppe har i dag – modsat SU-modtagere – ikke en klar ret til barselsydelse, hvis de går på barsel under deres skolepraktik. Ifølge Undervisningsministeriet bør skolepraktikelever af begge køn gives frihed fra skolen i forbindelse med barsel i samme omfang, som elever med uddannelsesaftale har ret til barselsorlov.

Det følger af bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsbaseret erhvervsuddannelse, § 5, stk. 3, at skolepraktikydelse udbetales uanset fravær ved ferier og helligdag samt sygdom. Ved andet fravær end nævnt i § 5, stk. 3, som ikke er godkendt af skolen, nedsættes ydelserne forholdsmæssigt, jf. § 5, stk. 6. Såfremt skolen godkender fravær ved barsel, vil eleven kunne få skolepraktikydelse i den godkendte periode.

Elever i skolepraktik modtager en skolepraktikydelse, som i 2014 udgør 670 kr. pr. uge for elever under 18 år og 1.604 kr. for elever på 18 år eller derover.

Forslagsstillerne foreslår, at der skal aftales fravær ved barsel, hvis eleven ønsker dette. Dermed sikres retten til også at modtage skolepraktikydelse under barsel.

6.310 elever var i skolepraktik i januar 2014 (EUD-praktikpladssituationen ultimo januar 2014, UNI-C Statistik & Analyse). Der findes ingen opgørelser over antallet af elever i skolepraktik, som er gået på barsel. Hvis det antages, at elever i skolepraktik får børn i samme omfang som SU-modtagere på erhvervsfaglig grunduddannelse, jf. SU-støtte og SU-gæld 2011, må det forventes, at det drejer sig om godt og vel hundrede elever om året.

Lige som med skolepraktikelever bør elever i ordinær praktik sikres ret til fravær ved barsel, hvis eleven ønsker dette. Denne ret til fravær ved barsel kan sikres ved at ændre i lov om erhvervsuddannelser, § 58, stk. 3 således at det faglige udvalg skal forlænge uddannelsesperioden, hvis enten elev eller virksomhed ønsker det. I dag kan det faglige udvalg forlænge uddannelsesperioden.

Skriftlig fremsættelse

Rosa Lund (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre forhold for forsørgere på erhvervsuddannelser.

(Beslutningsforslag nr. B 73)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.